liakalnis buvo sunaikintas ir daugiau nebenaudotas.

Kerelių piliakalnis priklausė brūkšniuotos keramikos kultūros gyventojams.

Ignas Jablonskis

MOSĖDŽIO PILIAKALNIO ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI

Apie tai, kad Mosėdyje būta pilies, buvo užmiršę ir senesnieji vietos gyventojai. Ją vėl aptiko šio rašinio autorius, 1960 m. žvalgydamas apylinkę. 1985 m. buvo atlikti žvalgomieji šio paminklo tyrinėjimai.

Mosėdžio piliakalnis yra R miestelio pusėje, ant stataus kairiojo Bartuvos upės kranto. Nuo Bartuvos tvenkinio vandens paviršiaus piliakalnio aikštelė yra pakilusi apie 8 m. Ji gana erdvi: apima apie 0,5 ha. Iš Š ir ŠR pusės ją saugo statūs Bartuvos šlaitai, o iš kitų pusių ji buvo apjuosta puslankio pavidalo pylimu. Pylimo išorinėje pusėje iškastas nuo 4 iki 6 m gylio ir viršuje nuo 15 iki 20 m pločio griovys, kurio apie 50 m ilgio dalis tebėra išlikusi R pakraštyje.

Iškasta 3x20 m dydžio perkasa, nuo pylimo V pakraštyje einanti R kryptimi, į aikštelės vidurį. Išlikusi 0,80 m aukščio pylimo dalis. Paaiškėjo trys jo statybos etapai. Pačioje pradžioje, tiesiai ant pirminės velėnos, 0,80 m nuo dabartinio žemės paviršiaus, buvęs sukrautas 2,35 m pločio įvairaus dydžio akmenų krovinys - tvora. Jos pakraščiuose sustatyti stambesni akmenys, o viduje sumesti smulkesni. Kada buvo pastatyti šie pirmieji įtvirtinimai, nenustatyta. Prieš kiek laiko, vykdant žemės darbus, šalia 1985 m. tiriamosios perkasos rastos trinamosios girnos rodytų jau pirmaisiais m.e. amžiais čia buvus sodybvietę.

Vėliau įtvirtinimai buvę rekonstruoti. Akmenų krovinys praplėstas išorės pusėn dar 1,20 m ir jo plotis siekė iki 3,5 m, o jo storis ties viduriu apie 0,65 m. Antrojo akmenų krovinio padas buvo apie 0,25 m aukščiau už pirmojo. Jo viršutiniai akmenys siekia dabartinį žemės paviršių. Virš akmenų būta kažkokio medinio aptvaro-sienos. Jai sudegus, skubiai buvo pilamas pylimas. Jam naudotas vietinis rausvos ochros spalvos molis. Greičiausiai tuo pat metu buvo iškastas ir apsauginis griovys, iš kurio molis panaudotas pylimui. Šio pylimo plotis apačioje siekė 6,60 m. Išorėn jis buvęs praplėstas apie 2,25 m ir nuo buvusio akmeninio pylimo kiemo pusėn apie 0,90 m. Koks buvo šio pylimo aukštis, nenustatyta. Nenustatyta nė, kada pylimas statytas. Greičiausiai tai buvo padaryta XIII a. pirmoje pusėje.

Likusiame perkasos plote ankstyvasis kultūrinis sluoksnis buvo plonas, vos apie 0,20 m storio, be radinių. Vėlesniajame, apie 0,35 m storio sluoksnyje buvo daug įvairių keramikos šukių. Rasta 20 įvairių pavyzdžių koklių - puodynių liekanų. Jų tarpe yra ankstyvų formų su išorėn atverstais ir vėl prie puodo briaunos prispaustais kraštais. Dėl to, kad šie kokliai buvo žiedžiami lygiai taip pat, kaip ir puodeliai, turėjo tą pačią išvaizdą, jie buvo vadinami puodynėmis. Manoma, kad Mosėdžio pilies gyvenamuose pastatuose šie kokliai - puodynės buvo naudotos jau XVI a. pradžioje. Jie gerai žiesti ir išdegti, bet neglazūruoti. Vėlesni kokliai-puodynės skyrėsi angos briauna.

Tyrimai patvirtino, kad Mosėdyje yra buvusi pilis, kurios kieme vėliau įskūrė rašytiniuose šaltiniuose minimas dvaras.